

[Valdemar Sørensen.]

affattet, nogen Tvivl om dette Lovforslags midlertidige Karakter. Imidlertid siger jo første Paragraf, at det drejer sig i første Række om Lejemaal af Boliger og Lokaler, som var udlejet 1. September 1939, og der siges om dem, at der her tidligst kan afgives Opsigelse 1. April 1940. Men altsaa efter 1940 kan der afgives Opsigelse efter dette Lovforslag. Her er jo dog i Hovedtrækket Lovens midlertidige Karakter ganske bestemt angivet i Teksten. Nu ved jeg ikke, om Jurister vil være tilfredse med det. Jeg synes ogsaa nok, jeg kan skimte visse Lakuner i det, saa det maaske var rigtigst at se lidt paa det; men jeg gaar da ud fra som givet, at naar den højtærede Indenrigsminister har fremsat Lovforslaget i den Form, hvori det foreligger, er Midlertidigheden saa stærkt betonet — at man maaske kan have nogen Interesse i at faa den stærkere betonet, skal jeg ikke sige noget imod —, at ingen kan være i Tvivl om, hvad Meningen er.

I øvrigt er Lovforslaget et typisk Kriseforslag; det fastlægger i sine enkelte Træk kun det øjeblikkelige Forhold og indfører saadanne Bestemmelser om Undtagelser fra Reglerne, som vil være rimelige for at faa det hele til at gaa rundt paa en nogenlunde tilfredsstillende Maade, fordi Livet nu engang ikke kan rette sig efter de stive Paragraffer.

Jeg vil gøre opmærksom paa, hvad dette Lovforslag betyder i Modsætning til den tidligere Lovgivning, indtil Loven af December 1938, der fastslog, at de saakaldte ældre Lejemaal, der blev fastlagt ved Huslejelovens oprindelige Vedtagelse i 1937, ikke kunde siges op før til den 1. April 1940 — men man kunde altsaa godt komme med sin Opsigelse tidligere med det kontraktmæssige Varsel, saaledes at Lejeforholdet opløstes til April 1940. Saadan er det ikke i dette Lovforslag. Her siges udtrykkeligt, at der kan ikke afgives Opsigelse før den 1. April 1940, og Fraflytningen maa altsaa falde saa meget senere efter 1. April 1940, som Kontrakterne i de enkelte Tilfælde hjemler. Det er en principiel Forskel i Opbygningen af de to Lovforslag, og denne Bestemmelse er netop truffet af Hensyn til Lovens krisemæssige Karakter, saaledes at man bestemt ved, hvor længe Lejlighed er sikret en, og saaledes at alle, der er undergivet Loven, ved, hvordan dette Forhold ligger. Man har ogsaa gennem dette accentueret en Foreløbighed i hele Loven, ligesom gjort den afhængig af den Situation, som til den Tid foreligger.

I øvrigt finder jeg, at Lovforslaget paa en meget tilfredsstillende Maade ordner de

forskellige Anliggender, der kommer paa Tale i de Tilfælde, hvor man alligevel maa have Ret til at ansætte en anden Leje end den pr. 1. September 1939.

Ligesom de tidligere Talere vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger om denne Lovgivnings Forhold til Boligproduktionen. Vi hørte nu det ærede Medlem Hr. Bindslev gentage den gamle Paastand, at den forrige Krigstids Huslejelovgivning havde virket hemmende paa Boligbyggeriet. Jeg hører sjældnere, naar der er Tale om den Tids Foreteelser, at Boligbyggeriet gik i Staa paa Grund af Materiale-mangel og Dyrtid, nej, man skyder Skylden for den Boligmisère, der var, paa Lovgivningen. I Virkeligheden var det Krigssituationen, og det er derfor ogsaa betegnende, at da man kom ud af den Situation og man bevarede Huslejelovgivningen i mange Aar efter, steg Boligproduktionen efter Fredsslutningen til en Højde, man ikke havde set Mage til i Landet tidligere. Der er overhovedet ikke noget praktisk Holdepunkt for at hævde, at de Huslejelove, vi har haft, har virket hemmende paa Byggeriet, tværtimod.

Og det samme er Tilfældet nu. Da vi talte om Huslejeloven af 1937, blev det sagt, at de Principper, som var nedlagt i den Lov, maatte virke hemmende paa Byggeriet. Er det gaaet saadan? Har man ikke netop set Byggeriet udfolde sig paa det stærkeste i de Aar, der er gaaet siden da, hemmet naturligvis af de Prisbevægelser, der har fundet Sted ude i Verden i den Tid, men dog alligevel følgende nøjagtig i sin Kraft og sit Tempo op og ned disse Prisbevægelser, og paa ingen Maade afhængig af Huslejelovens Bestemmelser.

Men til Trods for alt dette mener jeg, at ved Siden af den almindelige Krigssituation, der gør det nødvendigt at have en saadan Lovgivning, er den Boligsituation, vi befinder os i, af en saadan Karakter, at selv om Krigen ikke var kommet, var vi blevet nødt til at skride til skærpede Bestemmelser i den gældende Huslejelovgivning. Det lyder naturligvis meget smukt, naar det ærede Medlem Hr. Bindslev fremhæver af Bemærkningerne til Lovforslaget, at der den 1. August 1939 var 7 488 Lejligheder under Opførelse i de to Hovedstadskommuner. Ja, det er rigtigt, det var der, men hvis ærede Medlemmer blot vil se paa et andet karakteristisk Træk i Forbruget, vil de se, at blot saadan noget som Indgaaelse af Ægteskaber i Aaret 1938 i Hovedstaden var oppe paa 9 700; de oversteg altsaa Antallet af Lejligheder under Opførelse. Og det siger sig selv, at hermed er Bolig-